

IKAR

NŮŽ

JO NESBØ

HARRYHO OSOBNÁ POMSTA

JO NESBØ

NÔŽ

Preložil Jozef Zelizňák

IKAR

JO NESBØ
KNIV

Copyright © 2019 by Jo Nesbø
Published by agreement with Salomonsson Agency.
Translation © 2019 by Jozef Zelizňák
Jacket design © 2019 by Emil Křížka
Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-6691-9

PRVÁ ČASŤ

1/

Na konári prehnutého stromu sa hompáľali dotrhnané šaty. Starec si pri pohľade na ne spomenul na pieseň z mladosti o šatách na šnúre na sušenie. Tieto šaty však na rozdiel od piesne nevali v južnom vetre, ale trhal nimi ľadový prúd z topiaceho sa snehu v rieke. Tu, na dne rieky, vládlo hrobové ticho, a hoci bolo len päť hodín popoludní a podľa predpovede počasia nad hladinou panovala bezoblačná obloha, bol marec a cez filter z ľadu a zo štyroch metrov vody preniklo len málo svetla. Preto sa borovica a šaty halili do zvláštneho zelenkavého šera. Usúdil, že ide o letné modré šaty s bielymi bodkami. Možno mali kedysi farbu, nevedel, záviselo to od toho, ako dlho tam už visia. A teraz sa kníšu v prúde, čo sa nikdy nezastaví, čo ich omýva a hladká, keď sa spomalí, trhá a kmáše, keď zmohutnie, no tak či onak z nich kúsok po kúsku utrháva. V podstate sú tie šaty ako on, uvedomil si starec. Kedysi niečo pre niekoho znamenali, pre nejaké dievča alebo ženu, pre pohľad muža alebo detské ruky. Teraz sú však ako on, stratené, nezvestné, bez akýchkoľvek úloh, lapené, zadržané, mlkve. Je len otázkou času, kým prúd neodtrhne aj posledný kus z toho, čo kedysi slúžilo ľuďom.

„Na čo sa pozeráte?“ oslovil ho niekto spoza stoličky, na ktorej sedel. Prekonal bolesť svalov a otočil sa za hlasom.

Pochopil, že prišiel ďalší klient. Starec zabúdala viac než kedysi, no pamätal si všetky tváre, čo vošli do Simensenovho obchodu s loveckými potrebami. Tento klient si neprišiel po zbraň ani náboje. S trochou tréningu im človek videl v tvári, kto je prežívavец a patrí k časti populácie, čo už prišla o vražedný inštinkt a nezdieľa tajomstvo druhej skupiny, že nič nevnukuje človeku intenzívnejší pocit života, než keď prevráta guľkou veľkého, teplého cicavca. Starec hádal, že zákazníka zaujímajú háčiky alebo udice zavesené na poličkách nad veľkou televíznou obrazovkou na stene a pod ňou priamo pred nimi alebo niektorá z fotopascí na druhom konci obchodu.

„Díva sa na riekku Haglebuelva,“ odpovedal zaňho za Alf. Pohupoval sa na päťkách s rukami vo veľkých vreckách dlhej koženej streleckej vesty, ktorá bola jeho pracovnou rovnošatou.

„Minulý rok sme tam s výrobcom umiestnili podvodnú kameru. Teraz sledujeme nonstop priamy prenos sponad rybieho prechodu pri vodopáde Norafossen a vieme presne určiť okamih, keď sa ryby vydajú na púť proti prúdu.“

„A kedy to je?“

„Nedočkavci v apríli alebo máji, no vo veľkom sa to spustí až v júni. Pstruh sa trie skôr než losos.“

Zákazník sa usmial na starca. „Teda ste trochu v predstihu, či nie? Alebo ste už videli nejaké ryby?“

Starec otvoril ústa. Myslel v slovách, ešte ich nezabudol, no nedostal zo seba nič. Opäť zatvoril ústa.

„Afázia,“ vysvetlil klientovi Alf.

„Prosím?“

„Mŕtvica. Nerozpráva. Hľadáte rybárske náčinie?“

„Fotopascu na zvieratá,“ odvetil klient.

„Takže ste poľovník?“

„Poľovník? Božechráň! Pred chatou v Sørkedalene som našiel nejaké exkrementy, ešte som také nevidel, fotografiu

som nahral na facebook a spýtal som sa kamarátov, čo to je. Lesníci mi hneď odpovedali, že to je medveď. Medveď! V lese dvadsať minút jazdy a pol hodiny chôdze od miesta, kde sme teraz, z centra hlavného mesta Nórska.“

„Veď to je geniálne!“

„Podľa toho, čo pokladáte za geniálne. Hovorím, že mi tam stojí chata, kam brávam rodinu. Chcem, aby niekto to zviera zastrelil.“

„Sám som poľovník a dobre vám rozumiem, ale viete, že aj v Nórsku, kde sme ešte pred pár rokmi mali premnožené medvede, už niekoľko storočí nezaznamenali takmer nijaký útok medveďa so smrteľnými následkami.“

Jedenásť, pomyslel si starec. Jedenásť ľudí od roku tisícosemsto. Posledný v roku tisícdeväťstošesť. Možno stratil schopnosť rozprávať a motoriku, no pamäť nie. A rozmýšľal jasne. Teda možno nie. Občas býval trochu zmätený, niekedy si všimol, ako si zať Alf a dcéra Mette vymenili pohľady, a hneď chápal, že sa mu motá hlava. Keď mladí prevzali obchod, ktorý založil a viedol päťdesiat rokov, chvíľu im pomáhal. Teraz, po poslednej mŕtvici, už len sedí. Niežeby mu to prekážalo. Nie, po smrti Olivie už nekládol veľké nároky na to, čo mu zostalo zo života. Stačilo mu, že je blízko svojej rodiny, každý deň dostane teplú večeru, môže si posediť na tejto stoličke v obchode a sledovať televíziu, nekonečný program bez zvuku, kde veci plynú svojím tempom a najväčšiu drámu vyvolá prvá ryba pripravená na trenie, ktorá v istej chvíli zdolá rybí prechod.

„Na druhej strane to neznamená, že sa to už nemôže stať.“ Starec počul Alfov hlas, keď sa pohol so zákazníkom k poličke s fotopascami. „Ak by aj to zviera vyzeralo ako plyšový medveďík, všetky mäsožravce chcú zabíjať. Jasný, že potrebujete kameru, aby ste si overili, či sa zviera usadilo v blízkosti chaty alebo len prechádzalo v okolí. Mimocho-

dom, medveď hnedý vychádza v tomto období z brloha a je extrémne hladný. Umiestnite kameru tam, kde ste našli exkrementy, alebo k chate.“

„Takže kamera je v tejto vtáčej búde?“

„Táto vtáčia búdka, ako ste ju nazvali, chráni pred vrtochmi počasia a zvedavou zverou. Toto je jednoduchá, cenovo výhodná kamera. Funguje vďaka Fresnelovej šošovke, ktorá zachytáva infračervené žiarenie, telesné teplo zvierat a ľudí. Len čo zaregistruje odchýlku od okolia, začne automaticky nahrávať.“

Starec ich počúval jedným uchom, čosi upútalo jeho pozornosť. Na monitore sa niečo dialo. Nevedel to pomenovať, no zelená tma sa o stupeň rozjasnila.

„Nahrávka sa ukladá na pamäťovú kartu v kamere – následne si ju môžete pozrieť v počítači.“

„To je úžasné.“

„Áno, ale musíte vždy fyzicky skontrolovať, či pribudol nový záznam. Ak si trochu priplatíte, tento drahší model vám zašle esemesku po každom spustení nahrávania. Alebo sa môžete rozhodnúť pre špičkový model, ktorý má vlastnú pamäťovú kartu a zároveň vám záznam pošle priamo do telefónu alebo na vašu mailovú adresu. Z chaty stačí vyjsť len občas, keď treba v kamere vymeniť baterku.“

„Čo ak príde medveď v noci?“

„Kamery majú infra prísvit s bielym bleskom alebo čierny prísvit. Neviditeľné svetlo, ktoré zviera neodplaší.“

Svetlo. Starec už videl. Sponad prúdu sprava vstúpil do záberu kužeľ svetla. Zavírtaval sa do zelenej vody, dopadal na šaty a vo chvíli hrôzy si v nich predstavil dievča, čo konečne prebudili k životu a teraz tancuje šťastím.

„Veď to je čisté sci-fi!“

Starec otvoril ústa, lebo zbadal, ako do záberu vchádza vesmírna loď. Osvetlená zvnútra sa vznášala pol druha met-

ra nad dnom rieky. Narazila na veľký kameň v prúde a ako v spomalenom zábere sa začala vrtieť, jej reflektory osvetľovali dno. Na okamih oslepili starca, keď zasvietili do objektívu kamery. Potom vznášajúce sa plavidlo zastalo, zachytili ho hrubé konáre borovice. Starec si uvedomil, ako sa mu srdce v hrudi rozbúšilo. Auto. Svetlo v kabíne svietilo, videl, že je takmer po strop plná vody. V aute niekto sedel. Nejaký človek zúfalo tlačil do strechy auta, očividne v snahe nadýchnuť sa. Jeden zo zhnitých konárov, čo držali auto, sa zlomil a odniesol ho prúd.

„Zábery nie sú také ostré a zreteľné ako za dňa, sú čier-nobiele. Ak však nie je šošovka zarosená alebo nevznikne iný problém, medveďa uvidíte, teda...“

Starec začal dupať v snahe upútať Alfovu pozornosť. Zda-lo sa, že človek v aute sa zhlboka nadýchol a ponoril. Krátke strapaté vlasy sa hýbali v prúde, líca sa naduli. Oboma ru-kami mlátil do bočného okienka, obráteného ku kamere, no voda v aute brala jeho úderom silu. Starec sa oboma rukami chytil opierok stoličky a pokúsil sa odraziť, ale svaly ho ne-poslúchali. Všimol si sivý prostredník na mužovej ruke. Muž prestal tlčiť a udrel do skla čelom. Akoby sa vzdal. Zlomil sa ďalší konár, prúd sa pokúšal strhnúť auto so sebou, borovica ho však ešte nechcela pustiť. Starec civel na utrápenú tvár pritisnutú k okienku auta. Vypúlené modré oči. Fialová jaz-va v oblúku od kútika úst k uchu. Starcovi sa podarilo na-dvihnúť, urobil dva tackavé kroky k poličke s fotopascami.

„Prepáčte,“ povedal Alf potichu zákazníkovi. „Čo sa de-je, otec?“

Starec kýval k televízoru.

„Naozaj?“ neveriacky sa spýtal Alf a rýchlym krokom prešiel popri starcovi k televízoru. „Ryby?“

Starec zavrtel hlavou a opäť sa zadíval na obrazovku. Au-to. Zmizlo. Všetko bolo ako predtým. Dno rieky, mŕtva bo-

rovica, šaty, zelené svetlo prenikajúce cez ľad. Akoby sa nič nestalo. Starec zadupal a kývol k obrazovke.

„Upokojte sa, otec,“ priateľsky ho potľapkal po pleci Alf. „Ešte je príliš skoro.“ Vrátil sa k zákazníkovi a k fotopasciam.

Starec hľadel na dvoch mužov, ktorí mu stáli chrbtom. Zmocnili sa ho zúfalstvo a zúrivosť. Ako im má vysvetliť, čo práve videl? Lekár mu hovoril, že keď mŕtvica zasiahne prednú aj zadnú časť ľavej mozgovej polovice, nepoškodí len jazykové centrum, ale často aj celkovú schopnosť komunikovať, písať či gestikulovať. Odšuchtal sa späť k stoličke a sadol si. Hľadel na riekku, čo len tiekla a tiekla. Nerušene. Ľahostajne. Nemenne. Po pár minútach cítil, ako sa mu upokojuje pulz. Ktovie, možno sa to napokon nestalo. Azda to bol iba záblesk ďalšieho kroku do totálnej tmy staroby. Alebo, v tomto prípade, jej pestrofarebného sveta halucinácií. Pozrel sa na šaty. Vo chvíli, keď si myslel, že ich osvetľujú reflektory auta, sa mu zdalo, že v nich zbadal tancovať Oliviu. A za sklom, v ožiarenej kabínke auta, si všimol tvár, ktorú už v minulosti videl. Pamätal si ju. Dnes si už pamätá jedine tváre, ktoré videl tu, v svojom obchode. Toho muža tu videl už dvakrát. Modré oči, fialová jazva. Zakaždým si kupoval fotopascu. Nedávno sa tu naňho vypytovala polícia. Starec im prezradil, že bol vysoký. Mal zvláštny pohľad, ktorý svedčil o tom, že skrýva tajomstvo. A dokazoval, že nie je prežívavec.

2/

Svein Finne sa skláňal nad ženou a prikladal jej dlaň na spotené čelo. Oči naňho civeli, zúfalé od bolesti. Alebo od hrôzy. Asi skôr od hrôzy, usúdil.

„Bojíš sa ma?“ zašepkal.

Prikývla a prehltna. Vždy mu pripadala pekná. Pri vchádzaní a vychádzaní z domu, pri cvičení v posilňovni, v metre len pár sedadiel od neho, keď jej dovolil, aby si ho obzrela. Len aby vedela.

Nikdy ju však nevidel krajšiu než práve teraz, úplne bezmocnú, vydanú mu napospas.

„Sľubujem, že to bude len chvíľka, drahá,“ zašepkal.

Prehltna. Tak sa bojí. Najradšej by ju pobožkal.

„Nôž do brucha,“ zašepkal. „A je po všetkom.“

Prižmúrila oči, pod viečkami sa jej zjavili dve lesklé slzy.

Svein Finne sa potichu zasmial.

„Vedela si, že prídem. Pochopila si, že ťa nemôžem nechať odísť. Veď som ti to sľúbil.“

Končekom prsta prešiel po zmesi potu a slz na jej líci. Videl jedno jej oko cez veľkú zívajúcu dieru v dlani, v krídle orla. Spôsobil mu ju kedysi mladý policajt. Vtedy Sveina Finneho odsúdili na dvadsať rokov väzenia za osemnásť sexuálnych zločinov.

Nepopieral samotné skutky, len pomenovanie *zločin* a že by za ne mali muža trestať. Súd a porota však zastávali oči-vidne názor, že nórske zákony sú nadradené prírode. Tak im treba.

Cez kráter naňho civelo jej oko.

„Si pripravená, láska?“

„Nevolaj ma tak,“ vzlykla. Skôr prosebne než prísne.
„A nehovor nôž...“

Svein si vzdychol. Prečo sa ľudia tak boja noža? Mali dva a pol milióna rokov, aby si naň zvykli, a napriek tomu niektorí stále nenachádzajú krásu v nástroji, čo im umožnil zliezť zo stromov. Lov, úkryt, poľnohospodárstvo, jedlo, obrana. Tak ako nôž berie život, zároveň ho dáva. Jedno bez druhého nejde. Len ten, kto to chápe, kto vyvodí dôsledky zo svojej ľudskosti, zo svojho pôvodu, môže nôž milovať. Báť sa a milovať. Opäť dve strany jednej mince.

Svein Finne zdvihol zrak. Na nože na lavici vedľa, pripravené na použitie. Ponuka. Výber správneho noža pre správnu úlohu hral dôležitú rolu. Tieto nože boli dobré, účelné, najvyššej kvality. Jasné, chýbalo im to, čo v nich Svein Finne hľadal. Osobnosť. Duch. Mágia. Kým vysoký mladý policajt s krátkymi strapatými vlasmi všetko zničil, Svein Finne mal zbierku dvadsiatich šiestich nožov.

Najkrajší bol z Jávy. Dlhý, tenký a asymetrický, ako prehnutý had s rúčkou. Čistá ženská krásu. Možno nebol najúčinnejší, ale mal hypnotický účinok hada aj peknej ženy, ľudia poslúchali. Najefektívnejšou vražednou zbraňou v zbierke bol *rampuri*, miláčik indickej mafie. Sálal z neho chlad, akoby bol z ľadu, jeho odpornosť fascinovala. V karambite v tvare tigrieho pazúra sa spájali efektívna a krásu. Krásu možno trochu príliš vypočítavá, pôsobil ako štetka s prihrubou šminkou a trochu príúzkymi šatami s priveľkým výstrihom. Sveinovi Finnemu sa to nikdy nepáčilo. Preferoval pa-

nenskú nevinnosť. A jednoduchosť. V štýle jeho obľúbeného noža v zbierke. Fínsky *puukko*. Rúčka z orieškového dreva, bez tvarovanej čepele. Bola krátka so zúbkami a s ohnutou ostrou hranou zakončenou hrotom. Kúpil si ho v Turku a využil už po dvoch dňoch, keď vysvetľoval svet mäkučkej osemnástke, ktorá pracovala sama ako kôl v plote na čerpacej stanici Neste neďaleko Helsínk. Už vtedy začal – ako vždy, keď bol sexuálne vzrušený – trochu koktať. Nebol to dôkaz absencie kontroly, skôr naopak, vplyv dopamínu. A potvrdenie, že ani po sedemdesiatich siedmich rokoch na tomto svete mu nechýbajú sily. Uplynuli presne dve a pol minúty, odkedy vstúpil do dverí, aby ju pritisol k pultu, rozrezal jej nohavice, opelil ju, vzal jej občiansky, zapísal si meno a adresu Maalin, a znovu vypadol. Dve a pol minúty. Koľko trvalo samotné opelovanie? Šimpanz súloží v priemere osem sekúnd, okamih, keď sú obe opice bezbranné vo svete plnom dravcov, čo na ne všade číhajú. Gorila – ktorá má menej prirodzených nepriateľov – natiahne pôžitok na minútu. Disciplinovaný chlap však musí v nepriateľskej zóne obetovať pôžitok vyšším cieľom: rozmnožovaniu. Rovnako ako banková lúpež nemá trvať dlhšie než štyri minúty, ani opelovanie na verejnom mieste nesmie nikdy presiahnuť dve a pol minúty. Evolúcia mu dá za pravdu, je to len otázka času.

Ale tu, teraz, sú v bezpečí. Okrem toho sa nijaké opelovanie nekoná. Niežeby nemal chuť, má, no radšej do nej vnikne nožom. Nikdy nepokladal za zmysluplné pokúšať sa oplodniť ženu, keď výsledkom aj tak nebude potomok. Disciplinovaný chlap si šetrí semeno.

„Musím ťa volať láska, keď sme zasnúbení,“ šepkal Svein Finne.

Civela naňho očami čiernymi od hrôzy. Čiernymi, ako keby už zhasli. Akoby sa už ani neuzatvárali pred svetlom.

„Veru, sme zasnúbení,“ zasmial sa potichu a pritisol svoje tučné pery na jej. Hneď jej ich utrel rukávom flanelky, aby nezanechal stopy slín.

„A toto som ti sľúbil...“ dodal a rukou jej prešiel pomedzi prsia k bruchu.

3/

Harry sa prebudil. Niečo nebolo v poriadku. Vedel, že čoskoro si spomenie, čo to je, a teraz prežíva požehnané sekundy nevedomia, kým ho päšť reality nezasiahne celou silou. Otvoril oči a hneď to oľutoval. Akoby denné svetlo, čo prenikalo cez zafúľané okno a osvetľovalo malú izbu, neohrozene pokračovalo na boľavé miesto za jeho bulvami. Hľadal útočisko v návrate do tmy za viečkami, stihol si uvedomiť, že sa mu niečo snívalo. Samozrejme, o Rachel. Začalo sa to rovnakým snom ako toľkokrát predtým, o ráne pred mnohými rokmi, krátko po tom, ako sa zoznámili. Ležala s hlavou položenou na jeho hrudi. Spýtal sa jej, či si chce overiť tvrdenie druhých, že Harry naozaj nemá srdce. Rachel sa zasmiala tak, ako to miloval, bol ochotný robiť aj tie najidiotskejšie veci, aby ju rozosmial. Potom zdvihla hlavu, pozrela sa naňho teplými hnedými očami, čo zdedila po rakúskej mame, a odvetila, že majú pravdu, ale ona mu dá polovicu svojho. A to aj urobila. Rachelino srdce bolo veľké, pumpovalo mu krv do celého tela, rozmrazilo ho, opäť z neho spravilo ozajstného človeka. A manžela. Aj otca Olega, introvertného, vážneho chlapca, ktorého sa naučil Harry ľubiť ako vlastného syna. Harry bol šťastný. A hrozne sa bál. V šťastnom nevedomí o tom, čo sa stane, no v nešťast-

nom vedomí, že *niečo* sa udeje, že nie je stvorený pre toľké šťastie. Príšerne sa bál, že príde o Rachel. Polovica srdca predsa nebude biť bez druhej polovičky, to vedel, a vedela to aj Rachel. Prečo teda od nej v sne utiekol, keď nemôže bez nej žiť?

Nechápal, nepamätal si, no Rachel si prišla pýtať späť svoju polovicu, načúvala slabnúcim úderom jeho srdca, zisťovala, kde je, a zazvonila mu pri dverách.

Potom ho konečne zasiahla blížiaci sa päšť. Realita.

Už o ňu prišiel.

On však neušiel, ona ho vyhodila.

Harry zalapal po dychu. Uši mu driapal zvuk, vtedy pochopil, že nielen oči, ale celý jeho mozog je centrom bolesti. A práve tento zvuk mu spustil sen, než sa prebudil. Nieкто mu zvonil pri dverách. Opäť sa ozvala tá idiotská, otravná, verná nádej.

Harry neotvoril oči, načíahal sa k fľaši whisky na dlážke vedľa pohovky. Prevrátil ju, počul štrngot, keď sa kotúlala po ošúchaných parketách. Bola prázdna. Prinútil sa otvoriť oči. Cívil si na ruku, čo visela nad dlážkou ako chamtivý pazúr, na svoju sivú titánovú protézu na mieste prostredníka. Má na ruke krv. Kurva. Ovoňal si prsty a snažil sa spomenúť si na záver včerajšieho dňa, či zahŕňal ženy. Strhol zo seba paplón a pohľadom prebehol svoje stodeväťdesiattri centimetrov dlhé nahé, chudé telo. Neskĺzol na šikmú plochu tak dávno, aby to už zanechalo fyzické stopy, no svalová hmota začne miznúť týždeň za týždňom a už si vobiela pokožka získa farbu bielej plachty, telo sa zmení na prízrak a napokon celkom zmizne. A to je predsa pointa chľastu, alebo nie?

Vydýchol a posadil sa. Poobzeral sa okolo seba. Vrátil sa späť tam, kde bol predtým, než sa znovu stal človekom. Len o stupienok nižšie. Netušil, či je to irónia osudu, no dvoj-

izbový byt s rozlohou štyridsať štvorcových metrov, ktorý si najprv požičal na pár nocí a neskôr prenajal od mladšieho kolegu, ležal poschodie pod bytom, kde býval, kým sa neodšťahoval do Rachelinej dreveneé vily na Holmenkollene. Po nasťahovaní do tohto bytu si kúpil rozkladaciu pohovku v predajni IKEA. Tá teraz s poličkou s platňami za pohovkou, s konferenčným stolíkom, so zrkadlom, čo sa naďalej opieralo na dlážke o stenu, a s komodou na chodbe tvorila zariadenie bytu. Harry si nebol istý, či to súvisí s jeho apatiou alebo sa snaží sám seba presvedčiť, že ide o dočasný stav a Rachel ho po dôkladnej úvahe vezme späť.

Zamyslel sa, či musí vracaať. Hm. Asi sa môže rozhodnúť sám. Telo akoby si po pár týždňoch zvyklo na jed a tolerovalo dávky. Žiadalo si ich zvýšenie. Zadával sa na prázdnu fľašu, čo mu zastala medzi chodidlami. *Peter Dawson Special*. Niežeby mu chutila. Jim Beam mu chutí. A plnia ho do hrnatých flaašiek, čo sa nekotúľajú. Dawson je zasa lacný a smädny alkoholik s úradníckym platom a vyčisteným účtom nemôže vyskakovať. Pozrel sa na hodinky. O desať minút štyri. Má dve hodiny a desať minút, kým nezatvorí obchod s alkoholom.

Nadýchol sa a vstal. Hlavu mu išlo roztrhnúť. Zapotácal sa, no ustál to. Pozrel sa na seba do zrkadla. Je ako bahenná ryba, ktorú vytiahli na hladinu tak rýchlo, že jej oči a vnútornosti sa derú von, tak drsne, že jej háčik roztrhal líce a zanechal na ňom ružovú jazvu v tvare kosáka, čo prechádzala od ľavého kútika úst k uchu. Hmatal pod paplónom, ale trenky nenašiel, natiahal si teda rifle, čo sa povalovali na dlážke, a vyšiel na chodbu. Za nepriehľadným sklom v dverách sa črtala tmavá silueta. Je to ona, vrátila sa. To si však myslel, aj keď tu zvonili naposledy. Vtedy to bol muž, ktorý mu vysvetlil, že je z elektrárni *Hafslund Strøm* a prišiel mu vymeniť merače energie za nové a moderné, ktoré umožňu-

jú merať spotrebu v ktorúkoľvek hodinu do posledného wattu. Majú také všetci ich klienti a môžu si kedykoľvek skontrolovať, kedy zapli sporák či naposledy zhasli nočnú lampu. Harry mu vysvetlil, že nemá sporák, a keby ho aj mal, nechcel by vedieť, kedy ho používa a kedy nie. A zatvoril dvere.

Silueta za sklom tentoraz patrila žene. S jej výškou aj postavou. Ako sa dostala do domu?

Otvoril.

Boli dve. Žena, ktorú nikdy predtým nevidel, a také malé dievča, že nedočiahlo ani po sklenú výplň dverí. Zbadal vrecko s peniazmi, čo mu nastrčilo, a pochopil, že najprv zvonili susedovi, ktorý ich pustil do domu.

„Zbierka,“ potvrdila mu žena. Obe mali oranžové vesty s logom Červeného kríža.

„Ja som si myslel, že zbierate na jeseň,“ zareagoval Harry.

Žena aj dievča naňho mlčky hľadeli. Najprv si to vysvetlil ako prejav nepriateľstva, akoby ich obvinil z podvodu. Až potom pochopil, že ním pohrdajú, zrejme preto, že je takmer nahý, o štvrtej popoludní smrdí alkoholom. Okrem toho nevie o zbierke, o ktorej zrejme informujú všetky celoštátne televízne kanály.

Harry sa zamyslel, či sa hanbí. Áno. Trochu. Strčil si ruku do nohavíc, kde zvykol nosiť pri chľastaní hotovosť, lebo zo skúsenosti vedel, že banková karta nie je dobrý nápad.

Usmial sa na dievča, čo veľkými očami civelo na jeho krvavú ruku, keď zastrkával zloženú bankovku do priečinku v zaplombovanej pokladničke. Kým zmizla, zahliadol kúsok fúzok. Fúzky Edvarda Muncha.

„Doriti,“ vzdychol si Harry a opäť strčil ruku do vrecka. Prázdne. Tak ako jeho konto.

„Prepáčte?“ nechápala žena.

„Myslel som si, že vám dávam dvestovku, ale ja som vám dal Muncha. Svoju tisíčku.“